

ILGALAIKIS PLANAS 11-12 klasėms (pavyzdys)

Parengė: Vilniaus Gerosios Vilties vidurinės mokyklos dailės mokytoja ekspertė Irena Staknienė

Rengėjų pastaba. Šis ilgalaikis planas – tai tik vienas iš galimų ilgalaikio planavimo variantų. Kiekvienas mokytojas planuoja vidurinio ugdymo turinį atsižvelgdamas į dailės dalyką pasirinkusių mokinių grupės pasiekimų lygį, interesus, polinkius, į savo darbo stiliaus savybes, mokyklos tradicijas. Planuojant ugdymo turinį, ypač skatintinas mokytojų tarpusavio bendradarbiavimas ir dalijimasis gerąja patirtimi metodinėse grupėse, būreliuose. Kiekvienas mokytojas turėtų rasti sau patogiausią ir naudingiausią mokinių pasiekimų atžvilgiu, planavimo formą.

Dalykas *DAILĖ*

BENDRASIS KURSAS

Dailės dalyko tikslas 11–12 (3–4 gimnazijos) klasėse – plėtoti mokinių šiuolaikinės vizualiosios išraiškos priemonių pažinimą, gebėjimą komunikuoti dailės priemonėmis, ugdyti estetinę nuovoką ir kultūrinę kompetenciją.

Klasė (koncentras): 11–12 (3–4 gimnazijos klasės)

Mokytojas

Valandų skaičius per dvejus metus: bendrasis kursas – 140 val.

Vertinimas. Mokyklos nustatyta tvarka – 10 balų sistema ar įskaita. Kiekvienas mokymosi ciklas baigiamas iš anksto numatytu atsiskaitomuoju darbu iš skirtingų veiklos sričių. Su mokiniiais iš anksto aptariama, kokius balus (pažymius) ir už kokias veiklas (užduotis) jie turėtų sukaupti per sutartą laikotarpį (pamokų ciklą, mėnesį ar pusmetį).

Priemonės: Čiurlionytė, A. *Dailė*. Vadovėlis XI–XII klasei. I–II knyga. Kaunas: Šviesa, 2007.

Dailės žodynas. Vilnius: Vilniaus dailės akademijos leidykla, 1999.

Dempsey, A. *Stiliai, judėjimai ir kryptys*. Enciklopedinis moderniojo meno vadovas. Vilnius: Presvika, 2004.

Frontisi, C. *Vizualioji meno istorija*. Kaunas: Šviesa, 2007.

Gombrich, E. H. *Meno istorija*. Vilnius: Alma Littera, 1995.

Harrison, H. *Piešimo technikų enciklopedija*. Vilnius: Mūsų knyga, 2005.

Lucie-Smith, E. *Meno kryptys nuo 1945-ųjų*. Vilnius: R. Paknio leidykla, 1996.

Meno pažinimas: mokytojas – mokinys. II dalis. Sudarė J. Stauskaitė, E. Lubytė, N. Nevčesauskienė. Vilnius: Baltos lankos, 2002.

mkp.emokykla.lt/ars/

Mokinių bendrųjų ir esminių dalykinių kompetencijų ugdymas dailės pamokose. Respublikinės metodinės praktinės dailės mokytojų konferencijos medžiaga. UPC, LDUD, Kauno kolegija, 2011.

Read, H. *Trumpa moderniosios tapybos istorija.* Vilnius: Vaga, 1994.

Vijrand, T. *Jaunimui apie meną.* Kaunas: Šviesa, 1994.

Ištekliai. Mokinių grafinei, spalvinei, erdvinei ir audiovizualinei raiškai bei dailės pažinimui tinkamos dailės medžiagos, kūrybos priemonės, įrankiai, informaciniai leidiniai, žinynai ir enciklopedijos, žymiausių dailės ir tautodailės kūrinių reprodukcijų albumai, architektūros ir kultūros paminklų nuotraukos, kompiuteris ir interneto ryšys, skaitmeninis fotoaparatas ir kt.

Dirbama pagal Vidurinio ugdymo dailės bendrąją programą (patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-269).

Mokymosi turinio ir mokinių pasiekimų planas. Bendrasis kursas

	Mokymosi ciklas	Mokymo(si) tikslai	Mokinių pasiekimai	Pastabos
1.	Tradicinės dailės ir šiuolaikinių vizualinių menų įvairovė.	Aptariant dailės kūrinių meninės išraiškos priemones, diskutuojant ir atliekant apklausą raštu, apibendrinti turimas žinias apie kūrinių įvairovę ir meninės kalbos ypatumus.	1.1. Pasirinkti vizualinę idėją remiantis įvairiais šaltiniais (kultūros paveldu, asmeniniais išgyvenimais, aplinkos ir gyvenimo vaizdais, kt.). Užfiksuoti idėją, ieškoti jos raiškos variantų. 2.1. Palyginti praeities ir dabarties dailės kūrinius pagal jų meninės kalbos ypatumus, perteikiamas idėjas. 3.3. Diskutuoti apie tai, kokiose profesijose ir verslo srityse praverčia dailės žinios, gebėjimai.	Ciklui skiriamos ... pamokos. Diagnostinė užduotis: Apklausą raštu.
2.	Vizualinės atminties lavinimas. Gamta dailės kūriniuose.	Išanalizavus praeities ir dabarties dailininkų etiudus ir piešinius gamtos tema, eskizuoti iš natūros ar piešti iš atminties ir išsiaiškinti dailės raiškos įgūdžius.	1.1. Pasirinkti vizualinę idėją remiantis įvairiais šaltiniais (kultūros paveldu, asmeniniais išgyvenimais, aplinkos ir gyvenimo vaizdais, kt.). Užfiksuoti idėją, ieškoti jos raiškos variantų. 2.1. Palyginti praeities ir dabarties dailės kūrinius pagal jų meninės kalbos ypatumus, perteikiamas idėjas. 3.3. Diskutuoti apie tai, kokiose profesijose ir verslo srityse praverčia dailės žinios, gebėjimai.	Ciklui skiriamos ... pamokos. Diagnostinė užduotis: Eskizavimas iš natūros. Piešimas iš atminties.

3.	Meno epochos ir dailės stiliai. Estetinių idealų kaita.	Analizuojant įvairių meninių epochų ir dailės stilių kūrinius, pagilinti žinias ir supratimą apie estetinių ir grožio idealų kaitą, jų panašumus ir skirtumus.	1.1. Pasirinkti vizualinę idėją remiantis įvairiais šaltiniais (kultūros paveldu, asmeniniais išgyvenimais, aplinkos ir gyvenimo vaizdais, kt.). Užfiksuoti idėją, ieškoti jos raiškos variantų. 2.2. Nusakyti keletą skiriamųjų bruožų, meno simbolių ar kitų meninių ypatybių, pagal kurias dailės ar architektūros kūrinį galima priskirti tam tikrai epochai, meno krypčiai. 2.4. Naudotis spausdintaisiais ir virtualiaisiais dailės kūrinių ištekliais įvairiais tikslais.	Ciklui skiriamos ... pamokos. Atsiskaitymo forma: Dailėtyrinės užduoties atlikimas, pristatymas ir įsivertinimas. Apklausa raštu.
4.	Kūrybiniai stiliai ir vaizdavimo būdai. Žmogus dailėje.	Išanalizavus įvairių epochų ir kūrybinių stilių dailės kūrinius, vaizduojančius žmones, aptarti jų menines ypatybes, pasirinkti vizualinę idėją ir savaip ją perkurti sekant pasirinkta stilistika arba siekti originalios raiškos.	1.1. Pasirinkti vizualinę idėją remiantis įvairiais šaltiniais (kultūros paveldu, asmeniniais išgyvenimais, aplinkos ir gyvenimo vaizdais, kt.). Užfiksuoti idėją, ieškoti jos raiškos variantų. 1.3. Naudotis grafinėmis, spalvinėmis, erdvinėmis, audiovizualinėmis ar medijų meno išraiškos priemonėmis. 2.2. Nusakyti keletą skiriamųjų bruožų, meno simbolių ar kitų meninių ypatybių, pagal kurias dailės ar architektūros kūrinį galima priskirti tam tikrai epochai, meno krypčiai.	Ciklui skiriamos ... pamokos. Atsiskaitymo forma: Kūrybinės užduoties atlikimas, pristatymas ir įsivertinimas.
5.	Architektūros stilių ir formų kaita.	Atliekant tyrimą, pagilinti žinias ir supratimą apie Lietuvos ir pasaulio architektūros kūrinių menines ypatybes ir formų raidą.	2.2. Nusakyti keletą skiriamųjų bruožų, meno simbolių ar kitų meninių ypatybių, pagal kurias dailės ar architektūros kūrinį galima priskirti tam tikrai epochai, meno krypčiai. 2.4. Naudotis spausdintaisiais ir virtualiaisiais dailės kūrinių ištekliais įvairiais tikslais.	Ciklui skiriamos ... pamokos. Atsiskaitymo forma: Dailėtyrinės užduoties atlikimas, pristatymas ir įsivertinimas.
6.	Estetinės aplinkos ypatybės. Dekoratyvinė dailė ir dizainas.	Tyrinėjant interjero, taikomosios dekoratyvinės dailės, dizaino gaminių formų ir dekoru meninius ypatumus, išsiaiškinti pasirinkto laikotarpio estetinius idealus. Kurti daikto projektą interpretuojant pasirinktą stilistiką.	1.2. Rinktis ir taikyti tradicines ar mišriasias dailės technikas siekiant įgyvendinti idėją. 2.1. Palyginti praeities ir dabarties dailės kūrinius pagal jų meninės kalbos ypatumus, perteikiamas idėjas. 2.2. Nusakyti keletą skiriamųjų bruožų, meno simbolių ar kitų meninių ypatybių, pagal kurias dailės ar architektūros kūrinį galima priskirti tam tikrai epochai, meno krypčiai. 3.2. Analizuoti sukurtas vizualiasias aplinkas (miestų erdves, pastatų eksterjerus ir interjerus) emocinės sveikatos, darnaus vystymosi, individualių kūrybinių poreikių aspektais.	Ciklui skiriamos ... pamokos. Atsiskaitymo forma: Pasirinkto daikto (gaminio) projekto kūrimas, pristatymas ir įsivertinimas. Apklausa raštu.
7.	Dailės ir	Analizuojant informaciją apie	2.3. Diskutuoti apie tai, kaip istoriniai ir šiuolaikiniai dailės ir	Ciklui skiriamos ...

	architektūros paveldo išsaugojimas ateities kartoms.	dailės ir architektūros muziejus, galerijas, juose saugomas vertybes, aptarti paveldo išsaugojimo svarbą.	architektūros kūriniai yra eksponuojami, saugomi ateities kartoms. 2.4. Naudotis spausdintaisiais ir virtualiaisiais dailės kūrinių ištekliais įvairiais tikslais.	pamokos. Atsiskaitymo forma: Tiriamasis darbas.
8.	Tradicinė vaizduojamoji dailė: tapyba, grafika, skulptūra.	Tyrinėjant seniau ir dabar sukurtus vaizduojamosios dailės kūrinius, aptarti ir palyginti jų meninės išraiškos priemonės. Pasirinkti dailės šaką ir sukurti savitą kūrinį.	1.3. Naudotis grafinėmis, spalvinėmis, erdvinėmis, audiovizualinėmis ar medijų meno išraiškos priemonėmis. 1.4. Pristatyti savo kūrybos rezultatą pasirinkus tinkamą pristatymo būdą. Parengti reklamos ir informavimo priemonės (plakatą, skrajutę, prisistatymą internete). Užrašyti kūrinio metriką. 2.1. Palyginti praeities ir dabarties dailės kūrinius pagal jų meninės kalbos ypatumus, perteikiamas idėjas.	Ciklui skiriamos ... pamokos. Atsiskaitymo forma: Kūrybinės užduoties atlikimas, pristatymas ir įsivertinimas.
9.	Kūriniai pasakoja. Žanrai ir jų išnykimas.	Analizuojant įvairiais istoriniais laikotarpiais sukurtus dailės kūrinius, išsiaiškinti žanrų ypatumus. Sukurti pasirinkto žanro kūrinį.	1.1. Pasirinkti vizualinę idėją remiantis įvairiais šaltiniais (kultūros paveldu, asmeniniais išgyvenimais, aplinkos ir gyvenimo vaizdais, kt.). Užfiksuoti idėją, ieškoti jos raiškos variantų. 1.3. Naudotis grafinėmis, spalvinėmis, erdvinėmis, audiovizualinėmis ar medijų meno išraiškos priemonėmis. 2.1. Palyginti praeities ir dabarties dailės kūrinius pagal jų meninės kalbos ypatumus, perteikiamas idėjas.	Ciklui skiriamos ... pamokos. Atsiskaitymo forma: Kūrybinės užduoties atlikimas, pristatymas ir įsivertinimas. Apklausa raštu.
10.	Avangardinė dailė.	Analizuojant šiuolaikinės dailės kūrinius, išsiaiškinti jų meninius ypatumus. Pasirinkus vizualinę idėją sukurti dailės kūrinį siekiant individualios meninės išraiškos.	1.4. Pristatyti savo kūrybos rezultatą pasirinkus tinkamą pristatymo būdą. Parengti reklamos ir informavimo priemonės (plakatą, skrajutę, prisistatymą internete). Užrašyti kūrinio metriką. 2.1. Palyginti praeities ir dabarties dailės kūrinius pagal jų meninės kalbos ypatumus, perteikiamas idėjas. 2.4. Naudotis spausdintaisiais ir virtualiaisiais dailės kūrinių ištekliais įvairiais tikslais.	Ciklui skiriamos ... pamokos. Atsiskaitymo forma: Kūrybinės užduoties atlikimas, pristatymas ir įsivertinimas.
11.	Kompozicija. Ritmas. Pusiausvyra.	Išanalizavus dailės kūrinių pagrindinius kompozicijos dėsniumus ir principus, kurti savitą kompoziciją pagal pasirinktą komponavimo būdą.	1.1. Pasirinkti vizualinę idėją remiantis įvairiais šaltiniais (kultūros paveldu, asmeniniais išgyvenimais, aplinkos ir gyvenimo vaizdais, kt.). Užfiksuoti idėją, ieškoti jos raiškos variantų. 1.3. Naudotis grafinėmis, spalvinėmis, erdvinėmis, audiovizualinėmis ar medijų meno išraiškos priemonėmis. 2.1. Palyginti praeities ir dabarties dailės kūrinius pagal jų meninės kalbos ypatumus, perteikiamas idėjas.	Ciklui skiriamos ... pamokos. Atsiskaitymo forma: Kūrybinės užduoties atlikimas, pristatymas ir įsivertinimas.

12.	Spalva ir forma.	Stebint savo aplinką, tyrinėjant dekoratyvinės dailės kūrinius, išsiaiškinti, kaip spalvos veikia formas ir žmogaus nuotaiką. Kurti pasirinkto interjero projektą.	1.3. Naudotis grafinėmis, spalvinėmis, erdvinėmis, audiovizualinėmis ar medijų meno išraiškos priemonėmis. 2.1. Palyginti praeities ir dabarties dailės kūrinius pagal jų meninės kalbos ypatumus, perteikiamas idėjas. 3.2. Analizuoti sukurtas vizualiąsias aplinkas (miestų erdves, pastatų eksterjerus ir interjerus) emocinės sveikatos, darnaus vystymosi, individualių kūrybinių poreikių aspektais.	Ciklui skiriamos ... pamokos. Atsiskaitymo forma: Kūrybinės užduoties atlikimas, pristatymas ir įšivertinimas. Apklausa raštu.
13.	Spalva ir šviesa.	Tyrinėjant ir lyginant tapybos kūrinių meninę išraišką, išsiaiškinti, kaip iliuzinius vaizdus perteikė skirtingų epochų ir kryptių dailininkai.	1.3. Naudotis grafinėmis, spalvinėmis, erdvinėmis, audiovizualinėmis ar medijų meno išraiškos priemonėmis. 2.1. Palyginti praeities ir dabarties dailės kūrinius pagal jų meninės kalbos ypatumus, perteikiamas idėjas.	Ciklui skiriamos ... pamokos. Atsiskaitymo forma: Tapybos darbo kūrimas, pristatymas ir įšivertinimas.
14.	Objektas erdvėje.	Aptariant avangardinės dailės kūrinių raiškos priemones, išsiaiškinti, kuo jos skiriasi nuo tradicinės dailės, ieškoti savitų vizualinių idėjų ir kurti siekiant originalios raiškos.	1.1. Pasirinkti vizualinę idėją remiantis įvairiais šaltiniais (kultūros paveldu, asmeniniais išgyvenimais, aplinkos ir gyvenimo vaizdais, kt.). Užfiksuoti idėją, ieškoti jos raiškos variantų. 1.2. Rinktis ir taikyti tradicines ar mišriąsias dailės technikas siekiant įgyvendinti idėją. 3.2. Analizuoti sukurtas vizualiąsias aplinkas (miestų erdves, pastatų eksterjerus ir interjerus) emocinės sveikatos, darnaus vystymosi, individualių kūrybinių poreikių aspektais.	Ciklui skiriamos ... pamokos. Atsiskaitymo forma: Kūrybinės užduoties atlikimas, pristatymas ir įšivertinimas.
15.	Šrifto menas.	Analizuojant įvairių stilių šrifto meninius ypatumus, pagilinti žinias ir supratimą apie kaligrafijos meną. Kurti kaligrafinę kompoziciją pasirinktomis kūrybos priemonėmis.	1.3. Naudotis grafinėmis, spalvinėmis, erdvinėmis, audiovizualinėmis ar medijų meno išraiškos priemonėmis. 2.2. Nusakyti keletą skiriamųjų bruožų, meno simbolių ar kitų meninių ypatybių, pagal kurias dailės ar architektūros kūrinį galima priskirti tam tikrai epochai, meno kryptims. 2.4. Naudotis spausdintaisiais ir virtualiaisiais dailės kūrinių ištekliais įvairiais tikslais.	Ciklui skiriamos ... pamokos. Atsiskaitymo forma: Kaligrafinės kompozicijos kūrimas, pristatymas ir įšivertinimas.
16.	Reklama ir informacija.	Tyrinėjant plakatų pavyzdžius, reklamos ir vizualiosios informacijos įtaką savo aplinkoje, ieškoti vizualinių idėjų ir sukurti plakatą.	1.3. Naudotis grafinėmis, spalvinėmis, erdvinėmis, audiovizualinėmis ar medijų meno išraiškos priemonėmis. 2.1. Palyginti praeities ir dabarties dailės kūrinius pagal jų meninės kalbos ypatumus, perteikiamas idėjas. 3.1. Paaiškinti, kaip įvairūs vizualiosios informacijos perteikimo	Ciklui skiriamos ... pamokos. Atsiskaitymo forma: plakato projekto kūrimas, pristatymas ir

			būdai veikia žiūrovus.	įsivertinimas.
17.	Dailė ir medijos. Šiuolaikinės dailės profesijos.	Tyrinėjant vizualinę informaciją ir medijų meno idėjas, aiškintis turinio ir formos santykius, vertinti žiniasklaidos poveikį visuomenei.	1.4. Pristatyti savo kūrybos rezultatą pasirinkus tinkamą pristatymo būdą. Parengti reklamos ir informavimo priemonės (plakatą, skrajutę, prisistatymą internete). Užrašyti kūrinio metriką. 3.1. Paašškinti, kaip įvairūs vizualiosios informacijos perteikimo būdai veikia žiūrovus. 3.3. Diskutuoti apie tai, kokiose profesijose ir verslo srityse praverčia dailės žinios, gebėjimai.	Ciklui skiriamos ... pamokos. Atsiskaitymo forma: Dailėtyrinės užduoties atlikimas ir pristatymas
18.	Dailininko knyga.	Analizuojant ir vertinant avangardinės dailės kūrinius, išsiaiškinti jų meninius bruožus ir palyginti su tradicinės dailės kūrinių. Kurti kompoziciją siekiant originalios raiškos.	1.1. Pasirinkti vizualinę idėją remiantis įvairiais šaltiniais (kultūros paveldu, asmeniniais išgyvenimais, aplinkos ir gyvenimo vaizdais, kt.). Užfiksuoti idėją, ieškoti jos raiškos variantų. 1.4. Pristatyti savo kūrybos rezultatą pasirinkus tinkamą pristatymo būdą. Parengti reklamos ir informavimo priemonės (plakatą, skrajutę, prisistatymą internete). Užrašyti kūrinio metriką. 2.1. Palyginti praeities ir dabarties dailės kūrinius pagal jų meninės kalbos ypatumus, perteikiamas idėjas.	Ciklui skiriamos ... pamokos. Atsiskaitymo forma: Konceptualaus projekto atlikimas, pristatymas ir įsivertinimas.
19.	Šiuolaikinės dailės paroda.	Prisiminti ir aptarti dailės raiškos ir kūrybinių stilių įvairovę, kokių dailės žinių ir gebėjimų įgijo, kaip jos pravers ateityje.	1.4. Pristatyti savo kūrybos rezultatą pasirinkus tinkamą pristatymo būdą. Parengti reklamos ir informavimo priemonės (plakatą, skrajutę, prisistatymą internete). Užrašyti kūrinio metriką. 3.3. Diskutuoti apie tai, kokiose profesijose ir verslo srityse praverčia dailės žinios, gebėjimai.	Mokinių kūrybinių darbų parodos eksponavimas, pristatymas ir aptarimas.